

Ερευνητική εργασία Research articles

Οι δυνατότητες πρόσβασης των μαθητών με «δυσλεξία» στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

**Β. Ρότσικα, Μ. Βλασσοπούλου, Ε. Ρογκάκου, Π. Πολίτου,
Α. Δρεμέτσικα, Δ.Κ. Αναγνωστόπουλος**

*Υπηρεσία Παιδιών και Εφήβων, Κέντρο Κοινωνικής Ψυχικής Υγιεινής Βύρωνα-Καισαριανής,
Ψυχιατρική Κλινική Πανεπιστημίου Αθηνών, Αθήνα*

Ψυχιατρική 2007, 18:143–149

Οι μαθητές με ειδική αναπτυξιακή διαταραχή σχολικών ικανοτήτων (δυσλεξία) έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν προφορικά στις πανελλαδικές εξετάσεις, εφόσον έχουν γνωμάτευση από έναν επίσημο δημόσιο φορέα. Σκοπός της έρευνας αυτής ήταν να διερευνήσει το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών που παρουσιάζουν δυσλεξία στις πανελλαδικές εξετάσεις και τις δυνατότητες εισαγωγής τους στα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Η υπόθεσή μας είναι ότι οι μαθητές με δυσλεξία θα έχουν το ίδιο ποσοστό επιτυχίας με το σύνολο των υποψηφίων και ότι θα εισαχθούν κυρίως σε σχολές της θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης. Το δείγμα αποτελείτο από 420 δυσλεξικούς μαθητές που συμμετείχαν στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2006. Έγινε συλλογή ανώνυμων στοιχείων από την αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΠΘ σχετικά με τον αριθμό των δυσλεξικών που εξετάστηκαν, τον αριθμό των επιτυχόντων, τη σχολή επιτυχίας και το γενικό βαθμό πρόσβασης. Τα στοιχεία αυτά προέρχονταν από τρία βαθμολογικά κέντρα της ευρύτερης περιοχής των Αθηνών και από πέντε βαθμολογικά κέντρα ισάριθμων μεγάλων επαρχιακών πόλεων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι το ποσοστό επιτυχίας των δυσλεξικών μαθητών στις πανελλαδικές εξετάσεις ήταν 39,76%, σημαντικά χαμηλότερο από αυτό του συνόλου των υποψηφίων, που ήταν 65,36%. Η υπόθεσή μας σχετικά με το ποσοστό επιτυχίας των δυσλεξικών δεν επιβεβαιώθηκε. Η δεύτερη υπόθεσή μας, σχετικά με τη σχολή επιτυχίας, επιβεβαιώθηκε, αφού στη μεγάλη τους πλειοψηφία οι δυσλεξικοί μαθητές πέτυχαν σε σχολές θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης. Το απόρητο των στοιχείων δεν μας επέτρεψε να διερευνήσουμε το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο, το δείκτη νοημοσύνης και την ποιότητα της παιδαγωγικής αποκατάστασης, στοιχεία που θα μας επέτρεπαν μια εκτενέστερη ανάλυση των παραγόντων επιτυχίας/αποτυχίας.

Λέξεις ευρετηρίου: Δυσλεξία, ενήλικοι, πανελλαδικές εξετάσεις, τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Εισαγωγή

Την τελευταία δεκαπενταετία, τα Ιατροπαιδαγωγικά Κέντρα του Υπουργείου Υγείας και τα Κέντρα Διάγνωσης, Αξιολόγησης και Υποστήριξης (ΚΔΑΥ) του Υπουργείου Παιδείας δέχονται όλο και περισσότερα αιτήματα για την αξιολόγηση παιδιών με μαθησιακές δυσκολίες. Στο νόμο 2817/2000 άρθρο 1 § 2 (6), άτομα με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες θεωρούνται τα άτομα που έχουν ειδικές δυσκολίες στη μάθηση, όπως δυσλεξία, δυσαριθμησία και δυσαναγνωσία. Αυτή η κατηγορία αντιστοιχεί στη διάγνωση F81 Ειδικές αναπτυξιακές διαταραχές των σχολικών ικανοτήτων, του ταξινομητικού συστήματος ICD-10 των Ψυχικών Διαταραχών και Διαταραχών της Συμπεριφοράς. Σε αυτή τη διαγνωστική κατηγορία υπάγονται οι εξής διαταραχές: Ειδική διαταραχή της ανάγνωσης (F81.0), Ειδική διαταραχή του συλλαβισμού (F81.1), Ειδική διαταραχή των αριθμητικών ικανοτήτων (F81.2) και Μικτή διαταραχή των σχολικών ικανοτήτων (F81.3), που αντιστοιχούν στις κατηγορίες που προβλέπει ο νόμος.

Στην Ελλάδα, ο τρόπος εξέτασης στις πανελλαδικές εξετάσεις των μαθητών με δυσλεξία ορίζεται από το Προεδρικό Διάταγμα 60, άρθρο 27 (ΦΕΚ 65, Τεύχος Πρώτο, 30-3-2006), που αναφέρει ότι οι μαθητές με ειδική διαταραχή του λόγου (δυσλεξία), με γνωμάτευση από τα ΚΔΑΥ ή το αντίστοιχο Ιατροπαιδαγωγικό Κέντρο, εξετάζονται προφορικά από την επιτροπή εξέτασης των φυσικώς αδυνάτων που συστήνεται στο οικείο βαθμολογικό κέντρο. Οι μαθητές με ειδική διαταραχή του γραπτού λόγου (δυσλεξία) εξετάζονται προφορικά στα ίδια θέματα με τους άλλους υποψηφίους ενώπιον μιας τριμελούς εξεταστικής επιτροπής και βαθμολογούνται από δύο καθηγητές. Σε περίπτωση που η διαφορά της βαθμολογίας των δύο εξεταστών είναι μεγαλύτερη των 12 βαθμών, βαθμολογούνται και από έναν τρίτο, διαδικασία που ισχύει για το σύνολο των υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων.

Διεθνώς, υπολογίζεται ότι το ποσοστό των παιδιών που εμφανίζουν ειδική αναπτυξιακή διαταραχή (δυσλεξία) ανέρχεται σε 3–10% του μαθητικού πληθυσμού.¹ Το ποσοστό των παιδιών με δυσλεξία σε 26 χώρες είναι κατά μέσον όρο 7%.² Η Grigorenko³ υποστηρίζει ότι το ποσοστό των παιδιών που παρουσιάζουν δυσλεξία σύμφωνα με τα κριτήρια του DSM-IV είναι 4%. Οι Demonet και Habib⁴ υπολογίζουν ότι το ποσοστό των παιδιών με ειδική μαθησιακή διαταραχή ανέρχεται σε 8–10% στη Γαλλία. Δεν υπάρχει αντίστοιχη επιδημιολογική έρευνα

στην Ελλάδα για το ποσοστό των μαθητών με ειδική αναπτυξιακή διαταραχή σχολικών ικανοτήτων.

Η εκπαιδευτική εξέλιξη και η επαγγελματική αποκατάσταση των μαθητών με δυσλεξία εξαρτάται από παράγοντες όπως ο δείκτης νοημοσύνης, το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο της οικογένειας στην οποία μεγαλώνει το δυσλεξικό παιδί και η ποιότητα και η διάρκεια της αποκαταστασιακής φροντίδας. Σε δύο σχετικές αναφορές, παιδιά με υψηλό δείκτη νοημοσύνης (γύρω στο 120), τα οποία προέρχονταν από μέσο ή ανώτερο μορφωτικό και οικονομικό επίπεδο, απέκτησαν το Bachelor σε ποσοστό 60–80%.^{5,6} Αντίθετα, παιδιά με δυσλεξία από το γενικό πληθυσμό είχαν πολύ χειρότερη εξέλιξη: τα μισά περίπου παιδιά εγκατέλειψαν το σχολείο χωρίς εξειδίκευση,⁷ ενώ το ποσοστό ανεργίας σ' αυτά ανερχόταν σε 15% σε σχέση με το 9% του γενικού πληθυσμού, και όσοι εργάζονταν είχαν κυρίως χειρωνακτικές εργασίες ή εργασίες σχετικές με ανθρώπινη επικοινωνία, όπως διοίκηση επιχειρήσεων ή Νοσηλευτική.⁸

Τα αποτελέσματα ήταν παρόμοια σε έρευνες με γερμανόφωνο πληθυσμό^{9–12} και σε έρευνες στη Σλοβενία.¹³

Η Osborne¹⁴ μελέτησε την επίδοση των φοιτητών με δυσλεξία στις εξετάσεις και βρήκε ότι είναι χαμηλότερη από αυτή των άλλων φοιτητών, παρά το γεγονός ότι έχουν περισσότερο χρόνο στη διάθεσή τους καθώς και τη δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν υπολογιστή αντί να γράψουν με το χέρι.

Σκοπός

Ο σκοπός της έρευνας αυτής ήταν η διερεύνηση των πιθανοτήτων πρόσβασης των μαθητών με «δυσλεξία» στα εκπαιδευτικά ιδρύματα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και, ακόμα, η διερεύνηση αν η σχολή εισαγωγής ήταν ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα (ΑΕΙ) ή τεχνολογικό επαγγελματικό ίδρυμα (ΤΕΙ) και αν ανήκει στη θεωρητική ή στη θετική/τεχνολογική κατεύθυνση.

Υποθέσεις

Η υπόθεσή μας είναι ότι οι μαθητές με δυσλεξία θα έπρεπε να επιτυγχάνουν στο ίδιο ποσοστό με τους μαθητές χωρίς δυσλεξία στις πανελλαδικές εξετάσεις, εφόσον τους παρέχεται η δυνατότητα προφορικής εξέτασης από την επιτροπή φυσικώς αδυνάτων του οικείου βαθμολογικού κέντρου. Οι μαθητές αυτοί δι-αθέτουν νοημοσύνη στο πλαίσιο του φυσιολογικού

και ο συγκεκριμένος τρόπος εξέτασης διασφαλίζει τον αντικειμενικό έλεγχο των γνώσεων, χωρίς να παρεμβάλλεται ο γραπτός λόγος, που εισάγει παραμέτρους σχετικές με την ειδική δυσκολία τους. Η δεύτερη υπόθεσή μας υποστηρίζει ότι οι μαθητές με δυσλεξία επιλέγουν ή επιτυγχάνουν κυρίως σε σχολές που άπτονται του θετικού/τεχνολογικού γνωστικού πεδίου.

Υλικό και μέθοδος

Από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Παιδείας έγινε συλλογή στοιχείων που αφορούν στον αριθμό των μαθητών του λυκείου με γνωμάτευση δυσλεξίας, που εξετάστηκαν στα αρμόδια βαθμολογικά κέντρα των πανελλαδικών εξετάσεων. Αντλήθηκαν στοιχεία από την ευρύτερη περιοχή των Αθηνών και από πέντε μεγάλες επαρχιακές πόλεις. Από την περιοχή των Αθηνών συλλέχθηκαν στοιχεία από τα βαθμολογικά κέντρα της Ηλιούπολης, του Χαλανδρίου και του Ιλίου, αντιπροσωπευτικά των διαφορετικών κοινωνικο-οικονομικών επιπέδων του μαθητικού πληθυσμού της Αθήνας. Σχετικά με τις επαρχιακές πόλεις, αντλήθηκαν τα αντίστοιχα δεδομένα από τη Θεσσαλονίκη, την Καβάλα, τα Ιωάννινα, το Ηράκλειο της Κρήτης και την Πάτρα. Έγινε συλλογή δεδομένων από 8 βαθμολογικά κέντρα σε σύνολο 28 κέντρων που λειτουργούν σε όλη την Ελλάδα, δηλαδή από το 28% των κέντρων.

Δείγμα

Το δείγμα αποτελείται από 420 μαθητές με πιστοποιητικό δυσλεξίας, που πήραν μέρος στις πανελλαδικές εξετάσεις του Μαΐου 2006 και εξετάστηκαν προφορικά στα βαθμολογικά κέντρα των πόλεων ή περιοχών που αναφέρθηκαν προηγουμένως.

Δεδομένα

Ελήφθησαν υπόψη ο αριθμός και το ποσοστό των υποψηφίων με δυσλεξία που εισήχθησαν, ο βαθμός εισαγωγής και η σχολή στην οποία εισήχθησαν. Συλλέχθηκαν επίσης στοιχεία που αφορούν στον αριθμό των υποψηφίων στο αντίστοιχο βαθμολογικό κέντρο, το ποσοστό επιτυχίας του συνόλου, καθώς και το μέσο όρο του βαθμού επιτυχίας τους.

Αποτελέσματα

Το ποσοστό των μαθητών με δυσλεξία κυμαίνεται από 0,25–3,61%, ανάλογα με την περιοχή όπου

βρίσκεται το εξεταστικό κέντρο. Χαμηλότερο ποσοστό (0,25–1,5%) εμφάνισαν οι περιοχές Καβάλας, Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων και Πάτρας, ενώ υψηλότερο ποσοστό (1,6–3,61%) το Χαλάνδρι και η Ηλιούπολη στην Αθήνα και το Ηράκλειο της Κρήτης.

Το ποσοστό επιτυχίας των μαθητών με δυσλεξία ανήλθε σε 39,76%, ενώ το αντίστοιχο πανελλαδικά ήταν 65,36%. Η σύγκριση μεταξύ του πανελλαδικού ποσοστού επιτυχίας και του ποσοστού επιτυχίας των δυσλεξικών μαθητών δείχνει ότι η διαφορά μεταξύ τους είναι στατιστικά σημαντική σε $P < 0,0000$. Ο στατιστικός έλεγχος έγινε με το "two sample test of proportion" και το $z = *10.704$.

Τα ποσοστά επιτυχίας διαφέρουν ανάλογα με το βαθμολογικό κέντρο: ποσοστό επιτυχίας μέχρι 30% παρατηρήθηκε στο Ηράκλειο της Κρήτης, στη Θεσσαλονίκη και στο Ίλιον (Αθηνών), ενώ ποσοστό 45% και άνω παρατηρήθηκε στην Ηλιούπολη και το Χαλάνδρι (Αθηνών), στην Πάτρα, τα Ιωάννινα και την Καβάλα. Τα βαθμολογικά κέντρα του Ιλίου και της Θεσσαλονίκης βρίσκονται σε περιοχές με πληθυσμό μάλλον χαμηλού κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου, ενώ το Χαλάνδρι και η Ηλιούπολη σε περιοχές με πληθυσμό μέσου ή ανώτερου κοινωνικο-οικονομικού επιπέδου.

Στον πίνακα 2 αναφέρεται ο αριθμός των δυσλεξικών μαθητών που εισήχθησαν στα ανώτερα και ανώ-

Πίνακας 1. Αριθμός και ποσοστό των δυσλεξικών κατά περιοχή και ποσοστό επιτυχίας στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Περιοχή	Αριθμός δυσλεξι- κών	Σύνολο υποψη- φίων	Αριθμός εισαγο- μένων	Ποσοστό επιτυχίας δυσλεξικών (%)
Ηράκλειο Κρήτης	53	1.868	15	28,30
Ηλιούπολη Αθηνών	95	4.039	42	44,21
Χαλάνδρι	130	3.597	60	46,15
Θεσσαλονίκη	40	2.946	12	30,00
Καβάλα	3	1.170	3	100,00
Ιωάννινα	8	1.053	5	62,50
Ίλιον Αθηνών	58	2.749	14	24,14
Πάτρα	33	3.052	16	48,48
Σύνολα	420	20.474	167	39,76

Πίνακας 2. Αριθμός των εισαχθέντων δυσλεξικών μαθητών ανάλογα με το ίδρυμα και την κατεύθυνση (θεωρητική, θετική/τεχνολογική).

Περιοχή	ΤΕΙ Θεωρητική	ΤΕΙ Θετική/τεχνολογική	ΑΕΙ Θεωρητική	ΑΕΙ Θετική/τεχνολογική	Αστυνομών Αστυφυλάκων
Ηράκλειο Κρήτης		7	2	6	
Ηλιούπολη Αθηνών	1	26	4	9	2
Χαλάνδρι	1	30	12	17	
Θεσσαλονίκη		9	1	1	1
Καβάλα		2		1	
Ιωάννινα		2	1	1	1
Ίλιον Αθηνών		8	2	3	1
Πάτρα		11		5	
Σύνολο	2	95	22	43	5

τατα εκπαιδευτικά ιδρύματα σε σχέση με την κατεύθυνση (θεωρητική, θετική/τεχνολογική).

Από το σύνολο των δυσλεξικών μαθητών που εισήχθησαν στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, το 58,08% εισήχθη σε ΤΕΙ, το 39,92% σε ΑΕΙ και το 2,99% σε σχολές Αστυνομών/Αστυφυλάκων. Σχετικά με την κατεύθυνση, η συντριπτική πλειο-

ψηφία (97,9%) των εισαχθέντων σε ΤΕΙ εισήχθησαν σε σχολές θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης, ενώ αντίστοιχα από τους εισαχθέντες σε ΑΕΙ το 66,15% εισήχθη σε σχολές θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης και το 33,48% σε σχολές θεωρητικής κατεύθυνσης.

Από την έρευνά μας είναι εμφανές ότι οι δυσλεξικοί μαθητές επιτυγχάνουν κυρίως την εισαγωγή τους στα ΤΕΙ, σε ποσοστό υπερδιπλάσιο αυτού όλων των εισαγομένων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η κλιμάκωση της βαθμολογίας των μαθητών με δυσλεξία δεν διαφέρει σε επίπεδο στατιστικά σημαντικό από την αντίστοιχη του συνόλου των υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων όσον αφορά στις βαθμολογίες 9 και άνω. Αυτό που διαφέρει σε επίπεδο στατιστικά σημαντικό είναι το ποσοστό των δυσλεξικών μαθητών που πήραν βαθμολο-

Πίνακας 3. Αριθμός και ποσοστό των δυσλεξικών μαθητών που εισήχθησαν σε ΤΕΙ και ΑΕΙ και σύγκριση με το σύνολο των υποψηφίων.

	ΑΕΙ	Ποσοστό επιτυχίας (%)	ΤΕΙ	Ποσοστό επιτυχίας (%)
Σύνολο υποψηφίων	34.435	43,06	31.742	22,29
Δυσλεξικοί	65	38,92	97	58,08

Σημείωση: Οι σχολές Αξιωματικών της Αστυνομίας και Αστυφυλάκων είναι αδιαβάθμητες

Πίνακας 4. Κλιμάκωση του γενικού βαθμού πρόσβασης του συνόλου των μαθητών που εξετάστηκαν πανελλαδικά και των δυσλεξικών μαθητών.

Κλίμακα βαθμολογίας	Σύνολο υποψηφίων	Ποσοστό (%)	Αριθμός δυσλεξικών	Ποσοστό (%)	Στατιστική σημαντικότητα
18-20	5.719	6,20	8	1,90	P=0,6141
16-17,9	11.903	12,70	20	4,76	P=0,2876
14-15,9	12.284	13,20	40	9,52	P=0,5731
12-13,9	12.287	13,10	38	9,04	P=0,4640
10-11,9	12.248	13,10	57	13,57	P=0,3706
9-9,9	6.016	6,4	4	0,95	P=0,6591
>9	32.966	35,3	253	60,23	P=0,000

γία κάτω από το 9 σε σχέση με το ποσοστό όλων των υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων του 2006.

Συζήτηση

Το ποσοστό των δυσλεξικών μαθητών που πήραν μέρος στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2006, σε σχέση με το σύνολο των υποψηφίων στις περιοχές όπου διενεργήθηκε η έρευνα, είναι 2,05%, δηλαδή πολύ μικρότερο του αναφερόμενου ποσοστού από τη διεθνή βιβλιογραφία, που το τοποθετεί μεταξύ 3–9%.^{1–4} Η απουσία των αντίστοιχων επιδημιολογικών ερευνών στην Ελλάδα δεν μας επιτρέπει να έχουμε ένα πιο συγκεκριμένο μέτρο σύγκρισης. Μπορούμε ίσως να υποστηρίξουμε ότι το ποσοστό των δυσλεξικών μαθητών είναι χαμηλότερο στην Ελλάδα, γιατί η ελληνική γλώσσα είναι «διαφανής»¹⁵ και επομένως δημιουργεί λιγότερες διαταραχές δυσλεξικού τύπου. Μια άλλη πιθανότητα είναι ότι οι μαθητές με δυσλεξία είναι τόσοι όσοι και στις άλλες χώρες, αλλά εγκαταλείπουν νωρίτερα το σχολείο, δηλαδή στο τέλος του γυμνασίου, ή στρέφονται σε τεχνικές-επαγγελματικές σχολές και δεν συμμετέχουν στις πανελλαδικές εξετάσεις.

Συγκεντρώσαμε δεδομένα από 8 βαθμολογικά κέντρα σε σύνολο 28, δηλαδή ποσοστό 28,5% επί του συνόλου των βαθμολογικών κέντρων όλης της Ελλάδας. Στα κέντρα αυτά βαθμολογήθηκαν 20.474 μαθητές, που αποτελούν το 25,67% του συνόλου (79.748 υποψήφιοι κατηγορίας 90%) των υποψηφίων μαθητών στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2006. Θεωρούμε ότι τα ευρήματά μας είναι αντιπροσωπευτικά της εκπαιδευτικής εξέλιξης των μαθητών με δυσλεξία. Όπως είναι σαφές, έγινε προσπάθεια συλλογής δεδομένων από 3 περιοχές των Αθηνών που μπορεί να θεωρηθούν ότι αντιπροσωπεύουν περιοχές ανώτερης, μέσης και κατώτερης κοινωνικο-οικονομικής τάξης, καθώς και δεδομένα από μεγάλες επαρχιακές πόλεις στη Β. Ελλάδα, την Ήπειρο, την Πελοπόννησο και την Κρήτη.

Από τους δυσλεξικούς μαθητές που πήραν μέρος στις πανελλαδικές εξετάσεις το 39,76% εισήχθη στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (ΤΕΙ και ΑΕΙ), ποσοστό που είναι χαμηλότερο του ποσοστού επιτυχίας

όλων των υποψηφίων (65,36%) σε επίπεδο στατιστικά σημαντικό. Η υπόθεσή μας ότι οι δυσλεξικοί μαθητές θα είχαν το ίδιο ποσοστό επιτυχίας με τους υπόλοιπους δεν επιβεβαιώθηκε. Δηλαδή, παρά το γεγονός ότι τους δίνεται η δυνατότητα να εξεταστούν προφορικά, δεν επιτυγχάνουν στο ίδιο ποσοστό με το σύνολο των υποψηφίων. Βέβαια, δεν είχαμε πληροφορίες σχετικά με την ποιότητα και τη διάρκεια της αποκαταστασιακής φροντίδας, το επίπεδο νοημοσύνης τους και το κοινωνικο-οικονομικό επίπεδο των οικογενειών τους, παράγοντες που θεωρούνται σημαντικοί, σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία. Μόνον η ρύθμιση για την προφορική εξέταση των μαθητών με δυσλεξία δεν είναι επαρκής ώστε να εξασφαλίσει ίδιο ποσοστό εισαγωγής τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση με τους υπόλοιπους υποψήφιους.

Η υπόθεσή μας σχετικά με την επιλογή/επιτυχία σε σχολή θετικής/τεχνολογικής κατεύθυνσης επιβεβαιώθηκε, αφού το 98% των εισαχθέντων στα ΤΕΙ και το 66% των εισαχθέντων στα ΑΕΙ εισήχθησαν σε σχολές αυτής της κατεύθυνσης. Τα ευρήματά μας συμφωνούν με τα αποτελέσματα άλλων ερευνών, που βρήκαν ότι οι δυσλεξικοί μαθητές επιλέγουν επαγγέλματα, στην άσκηση των οποίων δεν απαιτούνται ιδιαίτερες ικανότητες στη χρήση του γραπτού λόγου.⁸

Η έρευνά μας μπορεί να συμβάλει στη διερεύνηση της εκπαιδευτικής εξέλιξης των δυσλεξικών μαθητών, ένα θέμα που δεν έχει απασχολήσει μέχρι σήμερα την ελληνική έρευνα. Θεωρούμε ότι το δείγμα που μελετήθηκε και αποτελεί το 25% του συνόλου των υποψηφίων στις πανελλαδικές εξετάσεις του 2006 είναι αντιπροσωπευτικό του γενικού πληθυσμού. Η απουσία επιδημιολογικών δεδομένων δεν μας επιτρέπει να κάνουμε συγκρίσεις του αριθμού των δυσλεξικών που προσέρχονται στις πανελλαδικές εξετάσεις με το συνολικό αριθμό των δυσλεξικών μαθητών.

Θα ήταν ενδιαφέρον να μελετηθεί η σπουδαστική πορεία των δυσλεξικών φοιτητών, η διάρκεια των σπουδών τους, καθώς και ο βαθμός πτυχίου και οι παράμετροι αυτές να συγκριθούν με τα αντίστοιχα στοιχεία του γενικού πληθυσμού. Με τον τρόπο αυτό θα είχαμε πληρέστερη εικόνα της εκπαιδευτικής εξέλιξης των ατόμων με δυσλεξία στην Ελλάδα.

University entrance of dyslexic students in Greece

V. Rotsika, M. Vlassopoulou, E. Rogakou, P. Politou,
A. Dremetsika, D.C. Anagnostopoulos

*Child and Adolescent Psychiatric Unit Byron Kessariani, Community Mental Health Center, Psychiatric Clinic,
University of Athens, Athens, Greece*

Psychiatriki 2007, 18:143–149

Students with specific developmental learning disorders (dyslexia) may be examined orally in university entrance examination providing they have a certificate to that effect from a public child psychiatric or psychoeducational centre. The aim of this study was to investigate the success rate of dyslexic students in the university entrance examinations. Our hypothesis was, firstly, that these students will have the same success rate as other students and secondly, that they will mainly enter schools of science or technology. Our sample consisted of 420 dyslexic students who had sat for university entrance exams in 2006. Data was collected anonymously from Ministry of Education's files and consisted of the number of dyslexic students who were examined, their success rate, their choice of school and their grade. This data was derived from three examination centres in Athens and from five examination centres in an equal number of large provincial towns. Results showed that the success rate of dyslexic students in university entrance examinations was 39.76%, which was statistically lower than that of the general population of candidates which was 65.36%. Our hypothesis that these students would have a similar university entrance rate was not confirmed. Our second hypothesis concerning the preferred school of these candidates was confirmed since the majority of dyslexic students chose to study schools of sciences or technology. The dyslexic students' grades reveal a similar pattern to those of the general student population in the university entrance examinations, as long as these grades are greater than 9 on a score from 1–20. However dyslexic students entered technological colleges twice as often as the general student population. Our results are representative since our data was collected from 25% of university candidates throughout Greece. The anonymous nature of our data does not allow us to draw conclusions concerning socio-economic status, IQ levels or the quality and quantity of psycho-educational intervention, which would have led us to a more detailed analysis of the parameters leading to success or failure. Further investigation of the academic progress of dyslexic students would give us a more complete view of their educational achievements.

Key words: Dyslexia, adults, University admission exams.

Βιβλιογραφία

1. Κωτσόπουλος ΣΙ. Δυσλεξία: Νεότερα ευρήματα για την αιτιολογία, παθογένεια και θεραπευτική αντιμετώπιση. *Εγκέφαλος* 2005, 42:55–66
2. Tarnopol F, Tarnopol M. *Comparative reading and learning difficulties*. Lexington DE, Lexington Books, 1981
3. Grigorenko EL. Developmental dyslexia: An update of genes, brains, and environments. *J Child Psychol Psychiatry* 2001, 42:91–125
4. Demonet JF, Habib M. Dyslexies développementales: apport de la neuropsychologie contemporaine. *Rev Neurol (Paris)* 2001, 157:847–853
5. Rawson MB. *Developmental language disability: adult accomplishments of dyslexic boys*. Baltimore, Johns Hopkins Press, 1968
6. Finucci JM, Gottfredson LS, Childs B. A follow-up study of dyslexic boys. *Ann Dyslexia* 1985, 35:117–136

7. Maugham B. Annotation: Long-term outcomes of developmental reading problems. *J Child Psychol Psychiatry* 1995, 36:357–371
8. Taylor KE, Walter J. Occupation choices of adults with and without symptoms of dyslexia. *Dyslexia* 2003, 9:177–185
9. Schulte-Korne G, Deimel V, Jungermann M. Follow-up of a sample of children with reading-spelling disorders in adulthood. *Z Kinder-und Jugendpsychiatrie und Psychotherapie* 2003, 31: 267–276
10. Esser G, Wyschkon A, Schmidt MH. What happened to the children with specific reading and spelling disability? 17 years later. *Psychology* 2001, 27:432–435
11. Esser G, Wyschkon A, Schmidt MH. Long-term outcome in 8-year-old children with specific reading retardation: Results at age 25 years. *Z Klinische Psychol Psychother* 2002, 31:235–242
12. Strehlow U, Kluge R, Moller H et al. Long-term course of developmental dyslexia beyond school age: A follow-up study. *Zeitschrift fur Kinder-und Jugendpsychiatrie* 1992, 20:254–265
13. Magajna L, Kavkler M, Ortar-KriZaj M. Adults with self-reported learning disabilities in Slovenia: Findings from the international adult literacy survey on the incidence and correlates of learning disabilities in Slovenia. *Dyslexia* 2003, 9:229–251
14. Osborne P. Pilot study to investigate the performance of dyslexic students in written assessments. *Innov Education Teach Inter* 1999, 36:155–160
15. Goulandris N. Introduction: developmental dyslexia, language and orthographies. In: Goulandris N (ed) *Dyslexia in different languages*. Cross-linguistic comparisons. London, Whurr Publ, 2003:1–14

Αλληλογραφία: Β. Ρότσικα, Δήλου 14, Καισαριανή, 161 21, Αθήνα
Τηλ. 210-76 01 000, 210-76 00 100, 6942 779 679
e-mail : krotsika@med.uoa.gr